

מדינת ישראל
 משרד הבריאות
 המרכז הרפואי לבריאות הנפש והמערך הקהילתי
 באר-יעקב נס-ציונה מב"ן-שב"ס
 מסונף לבה"ס לרפואה ע"ש סאקלר אוניברסיטת תל-אביב

פסיכوزה בפסיכואנליזה

על החיבור בין הפרעות קשות לבין פסיכואנליזה

יום ד' 13.5.20

יום העיון השנתי של מח' אשפוז יום פסיכואנליטי נשים, בי"ח באר יעקב

סדר היום:

09:00-08:30 התכנסות וקפה של בוקר

מושב ראשון

מנחה: **גב' תמר סיני**, פסיכואנליטיקאית במכון תל-אביב לפסיכואנליזה בת זמננו. פסיכולוגית אחראית במח' אשפוז יום פסיכואנליטי נשים, בי"ח באר יעקב

09:15-09:00 **ברכות:**

מנהל ביה"ח - פרופ' **חיליק לבקוביץ'**
 סגן מנהל ביה"ח - ד"ר **גדי כהן רפפורט**
 ע' מנהל בית החולים, אחראית על טיפול יום -
 ד"ר **סוזנה מוסטובי**
 הפסיכולוג הראשי של ביה"ח - **מר ליונל קסטל**

09:30-09:15 הצגת מח' אשפוז יום פסיכואנליטי נשים -
מר אורי נח, מקים ומוביל המחלקה

10:15-09:30 **פרופ' שמואל ארליך**

הילכו שניים יחדיו - מה לפסיכואנליזה ולפסיכוזות?

10:30-10:15 **דין**

11:00-10:30 **הפסקת קפה**

מושב שני

מנחה: **מר אורי נח**, מקים ומוביל המחלקה לאשפוז יום פסיכואנליטי נשים, בי"ח באר יעקב; קנדידט במכון תל-אביב לפסיכואנליזה בת זמננו; פסיכולוג קליני מדריך

11:40-11:00 **ד"ר מיכאל שושני**

הפרקטיקה הפסיכואנליטית עם מטופלים פסיכטיים כ"מזוג אופקים" (גדמר)

12:10-11:40 **מר ג'ראר פולבר**

מחשבות פסיכואנליטיות על טיפול פנימייתי בילדים עם הפרעות קשות

12:30-12:10 **דין**

13:15-12:30 **הפסקת צהריים**

מושב שלישי

מנחה: **גב' תמר סיני**

13:45-13:15 **ד"ר מירב רוט**

פירוש ללב החרדה - חשיבה קלייניאנית

14:15-13:45 **גב' מרגנית עופר**

יצאה הסימביוזה ובאה פסיכוזת. ויפה שעה אחת קודם

14:30-14:15 **דין**

יום העיון יתקיים במשכן פיס לאמנויות, רח' ישראל שמיד 26, נס ציונה

יום העיון מוכר על ידי הפ"י כהשתלמות מקצועית מובהקת.

190 ש"ח

דמי רישום

סטודנטים, מתמחים וקנדידטים בהכשרה פסיכואנליטית עובדי המרכז לבריאות הנפש באר יעקב-נס ציונה, מב"ן-שב"ס 150 ש"ח

להרשמה - לחץ כאן

מספר המקומות מוגבל

ועדת הכנס: **תמר סיני ואורי נח**

sinai.tamar@gmail.com

ori.noah@gmail.com

המשתתפים ביום העיון (לפי סדר השתתפותם) ותקצירי הרצאות

שמואל ארליך

הילכו שניים יחדיו - מה לפסיכואנליזה ולפסיכוזזה?

בין הפסיכואנליזה והפסיכוזזה מתקיימים יחסים אמביוולנטיים מתחילת הדרך: מחד, התבססותה המוקדמת של הפסיכואנליזה על הרצף הנוירוטי; ומאידך, שאיפתה של הפסיכואנליזה לחקירה ולהבנה של הדינמיקה הנפשית, התפקודית וההתפתחותית של האדם באשר הוא. לכך התוספו במהלך השנים שאלות כבדות משקל, כמו התאמת הטיפול האנליטי לתופעות שחורגות מהתחום הנוירוטי, שמירה על טהרת האנליזה, הרחבת המסגרת ע"י שימוש בפרמטרים, מקומה וטיבה של ההעברה, פרשנות ישירה אל הלא-מודע, והרחבת היקפה של האנליזה. אתאר בקצרה סוגיות אלו ואתמקד בטיפול באשפוז, שבו גישה אנליטית משולבת עם קהילה טיפולית, שממלאת את מקום המסגרת. אדגים זאת בהתנסותי האישית במחלקת מתבגרים ובמקרה קליני.

פרופ' שמואל ארליך הוא פסיכואנליטיקאי מנחה, מורה ומדריך במכון הפסיכואנליטי ע"ש אייטינגון; לשעבר יו"ר ועדת ההוראה ויו"ר החברה הפסיכואנליטית בישראל; פרופסור (אמריטוס) וממונה (לשעבר) על הקתדרה לפסיכואנליזה ע"ש זיגמונד פרויד ומנהל מרכז פרויד באוניברסיטה העברית בירושלים; פסיכולוג ראשי ומנהל מחלקת מתבגרים (לשעבר), ב"ח איתנים; יו"ר (לשעבר) של ועדת ההוראה של ה-IPA; נציג אירופה במשך ארבע קדנציות בבורד וכיום יו"ר הוועדה לסוגיות ארגוניות של ה-IPA; חבר-מייסד של אפק ו-PCCA.

פרסומים בתחומים שונים: גיל ההתבגרות, אופנויות החוויה, הכשרה פסיכואנליטית, תהליכים ארגוניים מזווית פסיכואנליטית-מערכתית, ושני ספרים:

Fed with Tears, Poisoned with Milk (על סדנאות ישראלים-גרמנים)

The couch in the Marketplace: Psychoanalysis and Social Reality

זוכה פרס סיגורני עבור תרומה משמעותית לפסיכואנליזה (2005).

מיכאל שושני

הפרקטיקה הפסיכואנליטית עם מטופלים פסיכויים "מיזוג אופקים" (גדמר)

"הודיתי בפני עצמי כי אינני מחבב חולים פסיכויים."

שאני כועס עליהם משום שאני מרגיש שהם רחוקים כל כך ממני ומכל משהו אנושי...

סוג מוזר של חוסר סובלנות ושנאה זאת תוצאה של צידוד גובר בעליבות של האינטלקט ושל עוינות כלפי הסתם"

פרויד, 1928.

במהלך הקריירה שלי, עבדתי כעשור בבתי חולים פסיכיאטריים, בארצות הברית ובארץ. במבט לאחור, עבודתי עם חולים פסיכויים בשנים אלו לרוב לא עלתה יפה. לא הייתי בשל לעבודה שדורשת מחויבות ומושקעות כל כך גדולות ולא השכלתי להתגבר על החרדה "להדבק" בחלקים הפסיכויים. בשנים האחרונות, התחלתי לעבוד עם מטופלים פרוורטיים קשים שחלקם פסיכויים. למרות הקשיים הרגשיים הגדולים בעבודה עמם, מעולם לא הרגשתי רגשות הדומים לאלו שמתאר פרויד. להיפך, ככל שעבודתי עם מטופלים אלו התמשכה, ראיתי יותר את הרצף הקיים בין נורמליים ופסיכויים - המורכבים מאותם חומרים אנושיים, אם כי בתמהיל שונה. בנוסף, עברתי מהתמקדות בסימפטומים להתמקדות בחוויה ובהוויה האישית והקיומית של המטופל.

מתוך כך, מתחזקת בי ההבנה כי המודל הרפואי, המשמש כאורים ותומים עבור רוב הפסיכיאטרים (וחלק קטן מהפסיכולוגים), מקשה על יצירת תהליך ריפוי עם מטופלים הסובלים מהפרעות נפשיות כה קשות. בשנים האחרונות, הפסיכואנליזה תופסת את מקומה כשיטה המועילה לפגועי נפש, דווקא מתוך המעבר שלה ממודלים לינאריים וסיבתיים כמו אלו של פרויד ל"תיאוריות שדה" הנשענות על מסורות וגישות פילוסופיות כגון ההרמנויטיקה של גדמר ודילתיי וגישות אקזיסטנציאליסטיות כמו זו המתבטאת בהגותם של היידגר, ר. ד. לאינג ובינסוונגר או באקזיסטנציאליזם הצרפתי של סארטר, קאמי ומרלו-פונטי.

הזרם ההרמנויטי, אשר מדגיש את ההבחנה בין "הסבר" ו"הבנה", והזרם האקזיסטנציאליסטי-פנומנולוגי, המדגיש את ממד החירות בקיום האנושי, מנכיחים שניהם את "האדם" שבמטופל ואת "האדם" שבמטופל ומזכירים כי הדמיון ביניהם עולה על השוני. הגישה הפסיכואנליטית הנשענת עליהם שונה במהותה מהמודל הרפואי והנגזרות הפרקטיות שלו ואני מאמין שאם נאפשר לפרקטיקה הטיפולית שלנו להישען גם עליה - מבלי להשליך את הגילויים וההישגים של המודל הרפואי - נשיג את התוצאה הטובה ביותר, כפי שניתן לראות בעבודתה של פרידה פרום-רייכמן. בהרצאה יובאו דוגמאות קליניות רלוונטיות לטיעונים.

ד"ר **מיכאל שושני** הוא פסיכולוג קליני בכיר ופסיכואנליטיקאי מנחה. הוגה, יוזם ויו"ר מייסד של מכון תל-אביב לפסיכואנליזה בת זמננו, וכיום חבר סגל הוראה ומדריך במכון. חבר סגל הדרכה בבית הספר לפסיכותרפיה באוניברסיטת תל אביב. חבר סגל בביה"ס לפסיכותרפיה מיסודו של מכון תל-אביב לפסיכואנליזה בת זמננו. חבר סגל ב-NYU Postdoctoral Program for Psychotherapy and Psychoanalysis. חבר פעיל ב-APsA ב-IPA, וכן ב-APA.

מחבר הספרים:

(Dare to be Human: A Contemporary Psychoanalytic Journey (2010)

ובשיתוף עם ד"ר בתיה שושני:

Timeless Grandiosity And Eroticized Contempt: Technical challenges posed by narcissism and perversion (In press)

ג'ראר פולבר

מחשבות פסיכואנליטיות על טיפול פנימייתי לילדים עם הפרעות קשות

ההרצאה עוסקת בעקרונות הפסיכואנליטיים המנחים את העושים במלאכת הטיפול המוסדי בילדים הסובלים מהפרעות נפשיות קשות. התיאוריות ההתפתחותיות הפסיכואנליטיות מאפשרות לנו לתאר את השבר העמוק בגיבוש אישיותם ולגבש דרכי התערבות. הודות למטפורות תיאורטיות חזקות של קליין, ביק, אנזייה, מלצר, טסטין, ביון, אלורז ואחרים נפתחו אפשרויות טיפול גם ברמה פרה-סימבולית. נבדוק איך מתרגמים זאת בסביבה כוללנית כמו פנימיה טיפולית.

ג'ראר פולבר הוא פסיכולוג קליני, פסיכואנליטיקאי מנחה, מורה ומדריך בחברה הפסיכואנליטית בישראל. בעבר מנהל עמותת "הרי ירושלים" (בני ברית) - טיפול פנימייתי בילדים ובני נוער.

מירב רוט

פירוש ללב החרדה - פרספקטיבה קלייניאנית

למלאני קליין היה רעיון מהפכני: היא הציעה שכל ההפרעות הנפשיות בבגרות הן בעצם מהדורה שניה של גירסאות ישנות שלהן, שהופיעו בתחילת החיים כחלק מן ההתמודדות של הפעוט עם החרדות שלו נוכח המציאות על שלל אתגריה. בהמשך לכך, קליין וממשיכה מבינים גם את הפתולוגיה העמוקה כבעלת פשר והגיון פנימי, שקשורים לחרדות ולכאב שהנפש מנסה להימנע מהם. לפיכך, ההנחה הקלייניאנית היא שבמפגש עם הפרעות עומק, כמו בכל מפגש טיפולי, עבודה פרשנית אקטיבית אל לב החרדות הראשוניות תאפשר תנועה נפשית לעבר אינטגרציה, התפתחות ושינוי נפשי. אדגים דברי דרך עבודתו הקלינית של הפסיכואנליטיקאי הקלייניאני הרברט רוזנפלד.

ד"ר מירב רוט היא פסיכולוגית קלינית ופסיכואנליטיקאית מנחה, מורה ומדריכה בחברה הפסיכואנליטית בישראל; ראש התכנית לפסיכותרפיה באוניברסיטת תל-אביב; עורכת כתבים של קליין בעברית בעבר ("מלאני קליין, כתבים נבחרים ב'"), תולעת ספרים, 2013 - עם שוקי דורבן) ובהווה (מלאני קליין, "פסיכואנליזה של ילדים", תולעת ספרים, בעריכה);

פרסומים פרי עטה בפסיכואנליזה וכחוקרת תרבות מזוית פסיכואנליטית ראו אור בארץ ובעולם, ביניהם הספר "מה קורה לקורא? התבוננות פסיכואנליטית בקריאת בקריאת ספרות", כרמל (2017a), שגרסה ערוכה ומתורגמת שלו ראתה אור לאחרונה

Psychoanalytic perspective on reading literature - Reading the reader. London @ New York: Routledge.

מרגנית עופר

יצאה הסימביוזה ובאה פסיכודה. ויפה שעה אחת קודם

בהרצאה אראה כיצד סימביוזה פתולוגית אינה מאפשרת התפתחות תהליכי חשיבה תקינים וכיצד הפסיכודה הסימביוטית מגנה על חוויה קטסטרופלית של פרידה. אצל הילד האוטיסטו - פסיכודי נראה פאניקה, פירוק, זעם והרסנות ולא חרדת פרידה.

האוטיזם והפסיכודה 'חובקים' את הסימביוזה משני כיוונים. האוטיזם יתאפיין בהזיות של תחושות שיבואו לידי ביטוי גופני קונקרטי והפסיכודה תתאפיין בהזיות על אובייקטים.

דרך מקרים קליניים של ילדים צעירים ומבוגרים יותר, אדגים את הפתולוגיה וכיצד סטינג אינטנסיובי ומהודק, איתור החרדה והתייחסות מותאמת אליה מאפשרים התפתחות. אתייחס לחשיבות האנליזה בגיל צעיר ואראה התקבעות מבנים אוטיסטים ופסיכויים בהעדרה.

מרגנית עופר היא פסיכולוגית קלינית, פסיכואנליטיקאית מנחה של ילדים ומבוגרים בחברה הפסיכואנליטית בישראל. מרכזת התוכנית לחשיבה התפתחותית פסיכואנליטית תלת שנתית על עבודה עם ילדים ונוער, במרכז הלימודים של החברה הפסיכואנליטית בישראל (התוכנית תפתח באוקטובר 2020). מדריכה ב'ה.ל.פ.ב.א'. עובדת בקליניקה פרטית בגבעתיים.